Lietuvį pasitikėk savimi ir savo tautiečiais, o gyvenimas tau šypsosis. Visus žygius paremk kilniu žmoniškumu.

VIENYBĖ

LITHUANIAN DAILY

Kiekvienas geros valios lietuvis privalo dirbti tautinius darbus. Svarbiausias lietuvio darbas — [illegible] palaikymui [illegible] tautinės [illegible]dos.

LIII. METAI. 248 (837) N. Telephone: EVergreen 7-7840 BROOKLYN, NEW YORK, PENKTADIENIS, 1939 M., SPALIŲ-OCTOBER 27 D. [illegible]INA 3 CENTAI

THE NEW YORK PUBLIC LIBRARY OCT 27 1939 ASTOR LENOX AND TILDEN FOUNDATIONS

New York Public Library 470 Fifth Ave.

ŠIANDIEN

Politinis ginklas Ir tau ateis eilė... Hitleris bijojo Reikia aiškiai pasakyti

A. F. VYMANTAS

Šiandien New York Times diskusuoja Did. Britanijos ir Prancūzijos karą su Vokietija politinių ginklų atžvilgiu.

Kadangi alijantai šiandien dar nėra nusistatę vakarų fronte ginklais iš plieno muštis pro Siegfriedo fortus į Vokietijos gilumą ir taip nacius su visa jų vadovybe nugalabinti, tai šiandien alijantams nieko kito ir nelieka, kaip tik griebtis politinio ginklo, kad kaip nors savo priešą įveikus. O kad alijantai taip darys — parodo tas faktas, kad alijantai bent šiandien nei nemano pradėti didžiuosius puolimus vakarų fronto linijose militariškai. Jei vokiečiai juos puls, tai aišku ir alijantai turės leistis į didžiuosius mūšius, tačiau tai priklauso tik nuo nacių. O naciai irgi gerai žino, kad puolimas Maginot linijos jiems gali reikšti pražūtį.

Kai alijantai paims politinį ginklą į rankas kaip reikiant, tai ir naciai turės tokiu pat ginklu gintis.

Alijantai gali nacius mėginti įveikti, puldami juos trejopos rūšies ginklais.

Pirmiausia, kai vakarų fronte muštis į Vokietijos gilumą pro Siegfriedo linijos fortus būtų neišmintinga, tai geriausia būtų nacius pulti iš oro. Antras ginklas — tai ekonominė blokada. Trečias — tai politinis ginklas, apie kurį ir noriu plačiau parašyti.

Vokietijos užpuolimas iš oro ar ekonominė blokada nejveiks Vokietijos taip greitai ir karas būtų labai ilgas. Gi trečiasis ginklas gali Vokietiją paklupdyti ant kelių daug greičiau, nes jis **gali Vokietijoj sukelti revoliuciją.**

Ar Vokietijoj yra gera dirva revoliucijos erškėčiams greitai išbujoti?

Taip, yra.

Reikia tik atminti, kiek Hitleris išžudė senų ir labai Vokietijoj mylimų generolų ir kitokių populiarių žmonių, kurių netik šeimos, bet ir **šimtai tūkstančių jų draugų dar nedovanojo Hitleriui už tai ir niekad nedovanos.** Jei jau Hitleris bus kieno nors nudėtas, tai netik šimtai tūkstančiai, bet ir **milijonai protingų vokiečių tik ir laukia tos dienos, kada jie galėtų paimti nagan Hitlerio pirmarankius.** Kad taip yra, parodo tas faktas, kad kai Hitleris sykį išžudė daugybę generolų ir paprastų žmonelių, tai trumpai po tam jis važiavo atidaryti vienos naujai pastatytos autostardos ir visų nustebimui pats Hitleris pamatė ant asfalto išrašytas milžiniškas raides, kurios į Adolfą Hitlerį kalbėjo taip: **"Ir tau ateis eilė, Adolfai..."**

Hitleris bijojo toliau važiuoti ir tučtuojau grįžo namo...

Taip, Vokietijoj gali kilti revoliucija prieš Hitlerį bet kada. Ypač ji gali būti pagreitinta, kai alijantai varo smarkią propagandą prieš Hitlerį.

O kaip dabar Hitleris? Ar jis galėtų tuo pačiu ginklu gintis?

Reikia pasakyti, kad taip. Pirmiausia Vokietijos žmonės yra taip įbauginti slaptosios policijos veikimu, kad jie bijo ir nosį iškišti iš savo namų. O kalbėti ir veikti ką nors — tai reiškia tikrų tikriausią mirtį be teismo ir jokių tardymų. Šitas dalykas dar ilgai laikys Vokietijos žmones prispaustais. Antra, Hitleris šiaip ar taip visgi gali kalbėti savo žmonėms, kad jis padidino Vokietiją, kad jei jis to nebūtų padaręs, tai Vokietijai ir jos žmonėms ateitų pražūtis. Trečia, jis gali sakyti, kad jis siūlęs alijantams taikytis, o šie jo pasiūlymus atmetę. Jeigu gi Hitleris primtų alijantų pasiūlymus taikytis, tai anot paties Hitlerio, alijantai sunaikintų Vokietiją sykį ant visados. Reikia pripažinti, kad kai Hitleris taip kalba žmonėms, tai jie nors ir nori prieš jį sukilti bet lieka tuom tarpu lyg apmalšinti.

Tačiau, alijantai galėtų savo politinį ginklą daug geriau pavartoti, **jei jie vokiečių tautai aiškiai pasakytų kaip jie nori su Vokietija susitarti,** jei jau kartais Hitleris ir būtų nuverstas. Dabar alijantai tik pareiškė, kad jie nori garantuoti vokiečių tautai, kad nei Prancūzija nei Anglija niekad nenorės sunaikinti Vokietiją.

Bet to dar permaža. Reikia, kad alijantai aiškiai nusakytų dabartinio karo siekimus, jei norima be vokiečių sumušimo vakarų fronte sukelti Vokietijoj revoliuciją. Reikia vokiečių tautai aiškiai pasakyti, kaip bus sutvarkyta prekybos, žaliavų pristatymo bei kolonijų reikalai, tai tada vokiečiai supratę alijantų gerus ir tikrus norus, gali greičiau Hitlerį pasiųsti pas Abraomą...

KLAIPĖDA PASILIKS VOKIETIJOS

BERLIN, spalių 26 d. (UP). — Vokietija neturinti jokio noro perleisti Klaipėdos uostą Lietuvai ir visi gandai apie prasidėjusias derybas Berlyno oficiališkųjų sluoksnių yra paneigiami.

NAMO AR Į FRONTĄ?..

TALLINN, Estija, spalių 26 d. (UP). — Šiandien garlaivis "Sierra Cordoba" išplaukė iš Tallinno Vokietijon su 1,000 vokiečių, kurie prieš išvykdami pareiškė savo pažįstamiems, kad jie nežino, kur jie vyksta: namo ar į frontą....

Jau 4,900 vokiečių išvyko iš Estijos "namon", kas sudaro apie trečdalį Estijoj gyvenančių vokiečių.

PATRIOTINGAS INDIJOS PRINCAS

LONDON, spalių 25 d. (AP). — Labai turtingas Indijos princas Nazim iš Hyderabad, pasiūlė Indijos vice-karaliui, kad jis priimtų nuo jo po $45,000 kas mėnesį, kad būtų galima palaikyti Hyderabado kavalerija ir pėstininkų pulkus, kad jei Did. Britanija kada nors pašauktų juos į pagalbą — tai jie būtų pilnai tam pasiruošę.

BRITŲ IR PRANCŪZŲ EKONOMISTAI SAKO, KAD SOVIETAI NEGALĖS PRISTATYTI VOKIETIJAI UŽTEKTINAI DUONOS IR SVIESTO

Vokietijos ir USSR geležinkeliai jau ir dabar turi nešti perdidelę naštą

Sovietai tegali naciams parduoti tik devintąją dalį to sviesto kiekio, kuris reikalingas maitinti Vokietiją karo metu

PARIS, spalių 26 d. (AP). — Nežiūrint, kad Berlynas paskelbė, kad Vokietija susitarė su USSR, kad sovietai pristatys vokiečiams 1,000,000 tonų javų per metus, prancūzų ir britų ekspertai netiki, kad tas bus galima įvykdyti praktiškai.

Pagal Berlyno paskelbtą susitarimą, šis milžiniškas kviečių, avižų ir miežių transportas turėtų prasidėti laike 10 dienų.

Sovietų Rusija šiandien jau nebegali pristatyti Vokietijai javus Juodosios jūros portais naudodamosi, nes Juodųjų jūrų padėtis dabartinėse politinėse apystovose esanti kitokia. Tokiu būdu, javai turėtų būti pristatomi geležinkeliais, kai dabar Vokietija ir USSR turi bendrą sieną. Tačiau, šitoks pristatymas yra labai nepatogus, nes vokiečių rusų bėgių platumas yra nevienodas. Taip kad traukiniai pakrauti iš USSR negalės tiesiog eiti Vokietijon, nes jie reikės perkrauti prie sienos. O tas karo metu yra labai keblus dalykas.

Be to, Vokietijos, buvusios Lenkijos ir USSR geležinkeliai jau ir dabar turi pakelti baisią naštą, kai jais eina žibalas ir mineralai iš USSR Vokietijon, o iš Vokietijos — visokia mašinerija ir prekės Rusijon. Kad Vokietija galėtų gauti iš USSR 1,000,000 tonų javų per metus, ir kad nebūtų pažeistas geležinkelių darbas aliejaus, mineralų ir mašinerijos transporte, tai Vokietija turi turėti apie 1,250,000 prekybinių vagonų. O Vokietija tiek vagonų neturi, nes taikos metu ji gaudavo visus javus iš užjūrių, kurie ateidavo į uostus laivas. Iš uostų javų paskirstymas pamažu yra visai kitas reikalas, kaip kad karo meto skubus paskirstymas.

USSR neturi užtektinai ryžių, kviečių ir kitų javų sasiems reikalams. Be to, sovietai prižadėjo Vokietijai pristatyti sviesto. Vokietijai kasmet reikia importuoti 92,000 tonų sviesto, o USSR tegali eksportuoti tik 10,000 tonų sviesto.

Kai dabar Juodosiomis jūromis sovietai nebegali pristatyti Vokietijai žibalą, tai Vokietijos ir USSR geležinkeliai dar labiau bus apsunkinti, tai ką bekalbėti apie javų pristatymą. O be to, nei Vokietija, nei USSR neturi užtektinai tankų, kurie tiktų pristatyti žibalą geležinkeliais.

USSR ir Vokietija turi iš užsienių pirktis wolframą, gumą, fosfotus, gyvsidabrį, nikelį ir kitokių mineralų. Vis tai apsunkina geležinkelius, kai jie iš jūrų nieko nebegali gauti.

Šitais tai daviniais naudodamies alijantų ekonomistai teigia, kad sovietai negali naciams pristatyti užtektinai duonos, jei jau naciai ir turėtų pinigų, už tą duoną užmokėti.

TRYS UNCIJOS SVIESTO

LONDON, spalių 25 d. (UP). — Did. Britanija dabartiniu laiku gauna tik 40% mažiau sviesto iš užjūrių, palyginus su normalinių laikų sviesto pristatymu. Tokiu būdu, buvo išleistas įsakymas, kad gyventojams bus išduodama tik po 3 unicijas sviesto kas savaitę, vieton normalinių 8 unicijų per savaitę.

GALI PAŠAUKTI REZERVISTUS

WASHINGTON, spalių 26 d. (AP). — Iš Washingtono ateina žinios, kad Amerika gali pašaukti apie 1,300 rezervistų trumpo laiko pratimams atlikti. Daugiausia bus pašaukta iš karininkų sąrašų bei iš oro tarnybos rezervo. Rezervistai atliks pratimus su reguliarinės armijos kariais laike rudeninių manievrų.

— Pradėtas taisyti Vilniaus radijas. Tačiau stotis smarkiai apgriauta, todėl jis pradės veikti tik po ilgesnės pertraukos. Baranovičių radijo stotis pradės veikti netrukus.

ULTIMATUMAS ŠVEDIJAI

LONDON, spalių 26 d. (UP). — Londone gauta nepatvirtintos žinios, kad sovietai, su Vokietijos žinia, ruošiasi pasiųsti Švedijai ultimatumą, kad Švedija užleistų savo didžiuosius Goeteborg ir Kariskrona uostus USSR laivynui. Londono spauda priduria, kad sovietai dar nėra galutinai nutarę, kada jie pasiųs tą ultimatumą Švedijai, tačiau manoma, kad ultimatumas būsiąs pasiųstas laike kelių dienų laiko. Be to, Londone kalbama, kad nežiūrint pranešimų apie Rumunijos ir USSR greitą susitarimą, USSR ruošiasi padalinti Rumuniją, prieš pasiuntimą ultimatumo Švedijai.

OLANDIJA PROTESTUOJA

AMSTERDAM, Olandija, spalių 26 d. (UP). — Olandijos vyriausybė pasiuntė britams protesto notą už tai, kad britai perdaug ilgai užlaiko Olandijos laivus britų uostuos, kol jie peržiūri, ką Olandijos laivai su savim veža į neutralinių valstybių portus.

[illegible]AI BUVO NUTRAUKTI

KLAIPĖDA (Elta). — Klaipėdos uostui atitekus Vokietijai, jis tuojau buvo pradėtas perstatyti tapi, kad atatiktų jūrų karo uosto reikalavimus. Aiškiai buvo matyti, kad žadama įrengti jūrų laivyno bazę kadangi uostas tokio pobūdžio sąlygoms netiko, buvo negilus, pereitą vasarą buvo pradėta jis gilinti ir buvo kalbama, kad tie darbai turi būti baigti iki spalių mėnesio. Tačiau šiomis dienoms visi tie darbai buvo nutraukti, nors nėra paskelbta to nutraukimo priežastys.

Lietuvai numatytoji laisvoji uosto zona, kuri yra paskirta prie muitinės, jua aptverta ir baigiama sutvarkyti taip, kaip numatyta susitarime tarp Lietuvos ir Vokietijos. Klaipėdoj teigiama, kad laisvoji zona bus perduota Lietuvai spalių 15 d.

SKRENDA SU UŽDENGTAIS LANGAIS

LONDON, spalių 25 d. (AP). — Britų karo vyriausybė įsakė. visų oro linijų bendrovėms, kad visi keleivinių aeroplanų langai būtų gerai užlipdinti taip kad keleiviai negalėtų pamatyti, kur yra sukoncentruoti britų karo laivai ir kariuomenės pulkai.

PARDAVĖ DAR DAUGIAU

KAUNAS (Elta). — Nežiūrint Klaipėdos netekimo ir įvairių neramumų Europoje, Lietuvos ūkininkai šiemet užaugino ir pristatė parduoti 30 nuošimčių daugiau kiaulių (lašininių ir bekono), kaip pernai tuo pačiu laiku. Taip pat raguočių šiemet daugiau priauginta pardavimui. Be to kai kurių sričių (ypatingai Biržų, Rokiškio ir Kretingos), kur daugia uūkiai nukentėjo nuo vasaros sausrų, daugiau gyvulių parduodama. "Maistas" pataria ūkininkams raguočius prieš parduodant eksportui daugiau nupenėti, nes už tokius kainos yra geros, o paskutiniu laiku dar kyla. Vidaus rinkoje gyvulių kainos taip pat gerokai pakilusios.

ATŠALO ORAI LIETUVOJ

KAUNAS (Elta). — Lietuvoje žymiai atšalo oras ir naktimis prasidėjo šalnos su gruodu. Naktį kai kuriose Lietuvos vietose (Šiauliuose ir Telšiuose) temperatūra jau buvo nukritusi iki 14 laipsnių žemiau nulio.

PRAŠYS PARAMOS

KAUNAS (Elta). — Čia lankėsi Raudonojo Kryžiaus tarptautinės sąjungos generalinis sekretorius ir Raud. Kryžiaus tarptautinio komiteto atstovas Malcolm Davis, kurs susipažinęs su internuotų lenkų pabėgėlių būkle, pareiškė pasitenkinimą jiems teikiama pagalba ir žadėjo kreiptis į tarptautines ir Amerikos Raud. Kryžiaus organizacijas, kad šios palengvintų Lietuvai susidariusią naštą dėl pabėgėlių išlaikymo ir maitinimo.

RUMUNIJA PRISIDĖS PRIE USSR

LONDON, spalių 26 d. (UP). — Rumunija priimsianti sovietų pasiūlytą susitarimą, pagal kurį USSR garantuos Rumunijos saugumą. Be to, sovietai nesiims gražintis Besarabijos. Rumunijos specialė delegacija skubiai išvyko Maskvon pasirašyti kalbamą paktą.

LENKŲ LAIVAI KAUNE

KAUNAS (Elta). — Merkinėje internuoti septyni lenkų garlaiviai po ištisos savaitės plukdymo Nemunu, pasiekė Kauną ir padėti Kauno žiemos uoste.

PRANCŪZIJOJE KOMUNIZMAS NAIKINAMAS IŠ PAT PAŠAKNŲ, VISAI TAUTI PADEDANT

Buvę komunistai padeda policijai surasti dar likusius nareštuotus komunistų vadus

Patriotingos Prancūzijos moterys išduoda savo vyrus komunistus, bei fabrikuose pastebėtus sabotažininkus

PARIS, spalių 26 d. (INS). — Komunistai Prancūzijoje tapo netik oficiališkai panaikinti, bet ir visa Prancūzijos visuomenė eina prieš visa tai, kas tik turi bendro su komunizmu. Įdomiausias yra tas faktas, kad net tie žmonės, kurie seniau buvo karščiausi komunistai ir kurie visada per rinkimus balsuodavo tik už komunistus, šiandien padeda policijai surasti dar pasislėpusius komunistų vadus, kuriuos policija tuojau areštuoja.

Kaip anksčiau buvo pranešta, 38 pirmiau buvę Deputacijų Komiteto nariai, buvo suareštuoti, ir dar tebelaikomi kalėjimuose, išskiriant tik keletą, kurie yra paleisti už užstatą.

Visos komunistų organizacijos, kaip tai sporto klubai, skaityklos, įvairūs kiti komunistų suėjimų butai, kurių iš viso buvo apie 300, tapo vyriausybės uždaryti ir visas turtas konfiskuotas. Ypač komunistai turėjo daug nuostolių, kai buvo konfiskuotas labai brangus spaustuvių turtas.

Dabar Prancūzijoj amunicijos fabrikuose dirba daugiausia moterys ir jos pasirodo esančios labai patriotingos savo krašto pilietės. Lyg tik jos suseka, kad fabrike yra sabotažininkų, tai tuojau juos išduoda policijai, o ši su jais žino ką padaryti.

Yra ir tokių atsitikimų, kad žmonos nueina į policijos štabą ir praneša apie savo vyrų prigulėjimą prie komunistų partijos ir bendrai prie padugnių gyvenimo, kuris visas priklauso komunistų veikimui. Neretai tie jų vyrai uždirbdavo daug pinigų, priklausydami toms komunistų padugnėms, tačiau jos vistiek nieko į tai dėmesio nekreipia ir savo neišmintingus vyrus išduoda ir padeda Prancūzijos administracijai apvalyti kraštą nuo karo metu pavojingo elemento.

Visi prancūzai šiandien sako, kad komunistai tik daug kalbėdavę ir žadėdavę visokius žemiškus rojus, bet dabar aiškiai pasirodė, kad tos jų visos kalbos ir pažadai yra tiktai tuštūs pliauškalai ir niekas šiandien jiems tikėti nenori. Jie reikalauja komunistus suvaryti į kalėjimus arba deportuoti Sovietų Rusijon, jei jau jie taip giria tą "žemės rojų".

Labiausiai prieš komunistus sukėlė Prancūzijos žmones, kai Thorez, garsus Prancūzijos komunistas, pabėgo iš Prancūzijos armijos. Jis paprašė kariškosios vyriausybės leidimo išeiti iš barakų kuriam laikui. Kai jam leidimas buvo duotas, tai jis išėjęs nebesugrįžo.

Toji Klaipėda... — Pasižiūrėk į šį paveikslą, lietuvi, ir niekada neužmiršk, kad lygiai kaip ir Vinius, tai taip ir Kaipėda yra mūsų miestas, mūsų jūros kelių sostinė. Nors naciai paneigia gandus, kad Lietuvai bus grąžinta Klaipėda, tačiau, būkime kantrūs ir palaukim...

— Šiemet pavasarį keliuose Lietuvos ežeruose buvo apsigyvenę keliolika gulbių. Užaugę jau visai neblogai skraido jau ir jauni gulbiukai. Prie Lietuvos vandenų jos jau pripranta.

LITHUANIAN DAILY UNITY

VIENYBĖ

Oldest Lithuanian Newspaper
193 Grand St., Brooklyn, N. Y.
Telephone: EVergreen 7-7840
Published daily except Sundays and Holidays by
Lithuanian Press Corp., Inc.

Entered as Second Class Matter October 23, 1907 at the Post Office at Brooklyn, N. Y. Under the Act of March 3, 1879

Advertising rates on application

PRENUMERATA

Brooklyne ir užsieniuose:

Metams	$7.00
Pusei metų	$3.75
Trims mėnesiams	$2.00
Vienam mėn.	$0.90

Jungtinėse Valstybėse ir Kanadoje:

Metams	$5.00
Pusei metų	$2.75
Trims mėnesiams	$1.65
Vienam mėn.	$0.75

Visais reikalais adresuokite:
Lithuanian Press Corporation
193 Grand St., Brooklyn, N. Y.

S. E. Vitaitis — Redaktorius.
A. S. Trečiokas — Prezidentas.

VILNIŲ PRIJUNGUS PRIE LIETUVOS

Oficialis pranešimas iš Kauno užtikrino, kad Rusijos priemiero ir užsienių reikalų komisaro Molotovo sutikimu, spalių 22 d. Lietuvos kariuomenė pradėjo palaipsniui žygiuoti Vilniaus sritin. Todėl nebelieka jokių abejonių, kad ikšiol Lietuvos kariuomenė jau bus užėmusi Vilnių.

Kad ir brangia kaina prisėjo Lietuvai savo amžinąją sostinę išpirkti iš Sovietų Rusijos nagų, vis tik kiekvienas lietuvis gali nuoširdžiai pasidžiaugti, kad pagaliau Vilnius išvaduotas iš svetimųjų verguvės. Šiuo įvykiu džiaugsiasi visa tauta ir bent savo mintyse sveikina Lietuvos karius įžengusius į kiekvieno lietuvio širdžiai brangiąję sostinę Vilnių.

Lietuvių tautos džiaugsmo sentimentą kartu slėgia rūpestis, kad Vilnių Lietuva perima dviejų okupantų nualintą, ir kad visos Vilnijos gyventojams ūmai reikalinga visokia pagelba. Jei pranešimai iš Paryžiaus teisingi, tai Vilnius visiškai ištuštintas, iš jo išvežta viskas, kas tik verta ir galima išvešti. Be abejonės Vilnija ir dvasiniai bei politiškai dviejų okupantų pastangomis gerokai sudemoralizuota.

Todėl Lietuvai priseis netik sušelpti tūkstančius badaujančių ir apiplėštų gyventojų, bet reikės ir nemažus nesmagumus pergyventi iki dvasiniai bus pagydyti Vilnijos gyventojai. Vieni jų užnuodyti lenkiška neapykanta prieš Lietuvą, kiti komunistiška neapykanta prieš "buržuišką" Lietuvos santvarką. Gali priseiti Lietuvai gana sunkiai kovoti su tais dvejopos neapykantos nuodais apkrėstais elementais.

Bet jei Vilniaus pramonė ir industrija tiek sunaikinta raudonosios armijos pastangomis viską iš Vilniaus išvežti, kaip pranešimai teigia, tai Lietuva turės nemaža vargo perėmusi Vilniaus kraštą. Jei tenai pramonė ir industrija sugriauta, tai reikės stačiai milžiniškų pastangų atstatymui bent pakenčiamos būklės Vilniuje ir visame krašte. Taigi Lietuva perima savo sostinę medžiaginiai ir moraliai nukankintą.

Antra priežastis, kuri verčia kiekvieną lietuvį liūdėti džiaugsmo valandoje, yra ta, kad tik trečdalį savo teritorijos Lietuva atgauna. Rusija pasilaikė *tris grynai lietuviškas apskritis.* Sakoma, kad ta sritis Vilniaus krašto, kurią Sovietai sutiko grąžinti Lietuvai, yra daugiau nutautinta už pasilikusias po Rusija lietuviškas sritis. Taigi Lietuva atgavo tik vieną trečdalį lietuviškų sričių Vilniaus krašte. Atgavo tik nedidelį žemės sklypą, į kurį sutelpa tik dvidešimts valsčių. Todėl lietuviui skauda širdį, kad daug tūkstančių lietuvių liko vergauti naujiems Lietuvos teritorijos okupantams.

Taigi pasidžiaugę Vilniaus ir vos dvidešimties valsčių prijungimu prie Lietuvos, tuo pačiu momentu privalome ryžtis ir toliaus kovoti už visos Lietuvos teritorijos atvadavimą, kuri dar pasilieka Sovietų Rusijos ir Vokietijos okupacijoje. Pavergtų Lietuvos kraštų vadavimas dar nesibaigia su Vilniaus atvadavimu. Švenčionys, Seinai, Suvalkai ir kiti Lietuvos miestai yra nemažiau lietuviams brangūs už patį Vilnių.

Lietuvos miestai ir visos lietuviškos sritys, anksčiau ar vėliau, bus atvaduotos iš svetimų verguvės ir bus neatskiriamai sujungtos su Lietuva. Šito visa lietuvių tauta vieningai sieks, kol savo siekius apvainikuos galutinu laimėjimu.

LIETUVOS KARIUOMENĖS VASAROS DARBAI POLIGONE

Rašo **Majr. Vytautas Bulvičius**

(Užbaiga)

Ištuštėję nuo javų laukai rudeniop leidžia kariuomenei apleisti poligoną ir nuolatines stovyklas ir vykdyti savo pratimus naujose vietose. Kai plačiuose Lietuvos laukuose iš karto pradeda manevruoti kelios įgulos — svorio centras pradžioje tenka aviacijai ir kavalerijai. Kol ilgos visų ginklų rūšių voros traukia keliais į kovos lauką — lengvi raitelių būreliai, sustiprinti šarvuočiais, skraido nuo kaimo prie kaimo, nuo kalnelio prie kalnelio, stengdamiesi prasiskverbti pro priešo raitelius bei saugos dalinius, kad kuo daugiau žinių suteiktų savo vadui. Lėktuvai žvalgo, fotografuoja priešo voras, puola jas bombomis bei kulkosvaidžių ugnimi.

Neramūs ir pagrindinių jėgų žygiai. Kas minutė voros turi būti pasirengę atremti oro priešo puolimą, susidurti su priešo motorizuotais daliniais. Pasirodė virš voros, rodos nekaltas, priešo žvalgomasis lėktuvas, o žiūrėk, po keliolikos minučių jo radijo signalų dėka, jau puola vorą priešo eskadrilė. Tad žygiai dažniausia stengiamasi daryti naktimis.

Priešai sueina tiek arti, kad pradeda kautis pėstininkų priekinės saugos (avangardai). Priekinės saugos skleidžiasi plačiais frontais, stengdamosios apčiuopti priešo sparnus, laiduoti pagrindinėms jėgoms kuo geriausius kautynių laukus. Daugiausia nuo priekinių saugų pareina priverst priešą kautis nepalankiose jam sąlygose.

Galop, įvyksta lemiamos kautynės. Jos trunka kartais kelias dienas, o kartais pasitenkina keliomis dešimtimis minučių, bet tik šiose kautynėse galutinai paaiškėja, kuris priešas geriau kautynėms pasirengę, geriau prie jų priėjo.

Dainuodami grįžta kariai iš manevrų. Juos pradžiugina Lietuvos žmonės, sukeldami ovacijas, papuošdami gėlėmis. Ūkininkai rungtyniauja tarpusavyje pas kurį kariai nakvynei sustos, kurjam teks garbė vadus pavaišinti. Mokytojai nutraukia mokslą ir veda vaikus, kad parodytų kariuomenę, kurios eilėse gal teks kovoti ir galvą dėl Tėvynės padėti.

Tyliai žiūri į kariuomenę senesni žmonės. Augę nelaisvėje jie nepratę reikšti entuziazmo. Daugeliui kario munduras gal būt primena žvėrį kazoką ar plėšrų vokiečių žandarą. Neryžtingai pasveikindami prajojančius vadus, jie lyg ir pagalvoja: ar tai tikrai šie kariai nugalėjo bolševikus ir bermontininkus, suplieké ties Giedraičiais lenkų ponus?

Užtat vaikai ir jaunimas pilni džiaugsmo ir entuziazmo. Jie kelia ovacijas kiekvienam raitelių patruliui, kiekvienam kariškam automobiliui. Kariui nuo to gera ir malonu. Jis jaučia, kad jo darbas įvertinamas ir branginamas. Jis pasiryžta dar daugiau dirbti, nes pajunta to darbo prasmę.

Taip dirbo Lietuvos kariuomenė kasmet. Šį rudenį jos darbas kiek pakitėjo. Ji dalinai susimobilizavo ir stebėdama Europoje vykstančią kovą, budi prie Lietuvos sienų. Jei reikės — ši kariuomenė mokės ir kovoti ir aukotis.

Iš dešinės į kairę: Lietuvos Respublikos Prezidentas Antanas Smetona, Ministras Pirmininkas Gen. Černius ir Kariuomenės Vadas Gen. Raštikis. Šie Lietuvos valstybės vyrai diplomatiniu keliu, derybose su Molotovu ir Stalinu atgavo Lietuvai Vilnių. Iš jų tik vienas gen. Raštikis lankėsi Maskvoje ir aktyviai dalyvavo derybose. Kartu su juo buvo ir Lietuvos Užsienių Reikalų Ministras Juozas Urbšys.

PABALTIJO VALSTYBIŲ IR RUSIJOS DERYBŲ UŽKULISIUOSE

New York Times korespondentas lietuvis Otto D. Tolischus praneša labai įdomių dalykų apie įvykusias Pabaltijo valstybių su Rusija derybas, kurių pasėkoje Rusija pasiėmė savo globon Pabaltijo kraštus, įsteigdama juose savo militarinės okupacijos bazes. Jis rašo iš Estijos sostinės Tallinno reikšdamas tą pačią nuomonę ir baimę dėl Pabaltijo kraštų likimo, kokia vadovaujasi mūsų dienraštis. Tokis pat supratimas vyrauja ir Pabaltijo kraštų vaduose. Kartu p. Tolišus praneša ir įdomius momentus, įvykusius šio Rusijos žygio užkulisiuose, kurių bent įdomesnes vietas patiekiame ir VIENYBĖS skaitytojų žiniai.

Vyraujanti Nuomonė

Pabaltijo kraštuose vyraujanti nuomonė yra ta, kad Rusijos militarė okupacija nieko gero nežada šių valstybių nepriklausomybei. Rusija į Pabaltijo valstybes sugrūs nemažiau 60,000 raudonosios armijos, kuri žymiai viršija šių kraštų taikos meto reguliarią kariuomenę. Kuomet valstybių viduje yra daugiau svetimos kariuomenės, negu jos pačios turi ir kuomet kita skaitlinga kariuomenė apsupa tas valstybes iš lauko, tai kiekvienas gali suprasti, kad į tokius militarius slastus patekę valstybės pasilieka visiškai bejėgėmis pasipriešinti bet kurioms savo "globėjo" užmačioms. Tokion padėtin šiandien patekusios Pabaltijo valstybės.

Akivaizdoje tokios padėties ir po šiai dienai suka galvas Pabaltijo kraštų vadai, kažin ar nebuvo galima išvengti tokio likimo, jei Pabaltijo valstybės vieningu frontu būtų griežtai pasipriešinusios tokioms Rusijos užmačioms, kaip šiandien priešinasi Suomija. Didžiuma nuomonių laikosi to įsitikinimo, kad Rusijos sutraukta kariuomenė Pabaltijo kraštų pasieniu, kuomet jų atstovai buvo kviečiami į Maskvą "tartis", buvo tik blofas, kad išgąsdinus šias mažas valstybes. Rusija būtų nedrįsus ginkluoto smurto būdu šias valstybes pasigrobti. Tas būtų pastatęs Rusiją labai blogoje šviesoje prieš viso pasaulio akis kaipo nesusivaldantį agresorių.

Todėl manoma, kad jei Pabaltijo valstybės bendru frontu būtų pasipriešinusios Maskvos užmačioms, be abejonės būtų išvengusios bent aktualės Rusijos militarės okupacijos. Vadinasi, Pabaltijo kraštų vadai per vėlai susiprato kaip reikėjo orientuotis prieš Rusijos agresiją. Betgi Pabaltijo valstybių užsienių ministrai laikydavo periodines konferencijas jų užsienio politikai bendrinti. Tai ką jie tose savo konferencijose tardavo, jei Maskvos reikalavimams pasidavė kaip avinai pakrikdyti netikėtai ištikusios audros? Todėl, galimas daiktas, kad Pabaltijo valstybių užsienio politikos pakrikimas jas pastatė į tokią būklę, kokioj jos šiandien pateko dėl savo atskirų "susitarimų" su Rusija.

Rusijos Pažadai

Jau žinomos "abipusės pagelbos" sutartimi Rusija pasiima netik ginti Pabaltijo kraštus prieš išlaukinį puolimą, bet ir pasižada respektuoti jų suverenumą, jų ekonominę ir socialę santvarką bei valdymosi formos struktūrą. Kad užtikrinus šių susitarimų pildymą, esą Rusijos kariuomenės garnizonai Pabaltijo kraštuose bus apgyvendinti visiškoj izoliacijoj kaipo "valstybė valstybėje" principu.

Kito pasirinkimo Pabaltijo steitsmenai neturėdami, priversti patys tokius Rusijos pažadus už pilną vertę priimti ir kitiems juos tokiais perduoti. Todėl oficialėsė naujųjų su Rusija santykių funkcijose keliami baliai, pasikeičiama sveikinimais ir padėkomis, užimant Rusijai Estijos uostus iššauta iš kanuolių abipusė saliutacija, pagroti abiejų valstybių himnai ir t.t.

Bent dabar visų opinija reiškiasi ta kryptimi, kad ūmai Maskva nebandys didesnės agresijos prieš Pabaltijo kraštus vykinti ir kol kas laikysis savo pažadų. Bent kol karas vakaruose ūžia, Rusijai reikalinga palaikyti prestižas tarptautinėje arenoje ir jokiems aiškiems agresijos žygiams dabar nelaikas.

Bet dėl galutino Pabaltijo valstybių likimo visomis pusėmis jaučiamas ir matomas giluš susirūpinimas. Ką reiškia Rusijos raudonosios kariuomenės garnizonai Pabaltijo kraštuose, visiems aiškiai matoma jau iš to, kokia procedūra Rusijos ginkluotos jėgos įmaršavo į Estiją. Visuomenė su aiškiu nerimu žiūrėjo į besikraustančią į Estiją Rusijos kariuomenę, kuri traukiniais, motorvežimiais, raita ir pėsčia pulkų pulkais traukė į Estijos teritoriją, veždamosi tankus, šarvuotus traukinius, spaustuves ir Sovietų propagandos judžių filmas bei kitas reikmenis, kurios gali būti reikalingos tik komunizmo propagandai skleisti Estijoj. Taigi kiekvienam gali būti aišku, kad Rusijos garnizonai nesėdės ramiai nieko neveikdami savo "izoliacijoj". (Bus daugiau)

CHURCHILLIS APIE KARĄ JŪROSE

Churchillis, kalbėdamas atstovų rūmuose, tarp kitko pareiškė: "Priešo povandeninius laivus mes puolėme penkis ar šešis kartus daugiau, negu tatai buvo padaryta per atitinkamą laikotarpį Didžiojo karo metu. Per pirmąsias dvi karo savaites buvo paskandinti šeši ar septyni priešo povandeniniai laivai, kas sudaro dešimtą dalį Vokietijos povandeninių laivų arba ketvirtą ar net trečdalį aktyvios tarnybos povandeninių laivų. Spalių mėnesio gale tikimės turėti tris kartus daugiau laivyno pajėgų kovoti su povandeniniais laivais, negu turėjome karo veiksmų pradžioje".

Toliau Churchillis pareiškė, kad per pirmąją karo savaitę Anglija neteko 65,000 tonų laivų, per antrąją — 46,000 tonų laivų, per trečiąją — 21,000 tonų laivų ir per šešias paskutines dienas — 9,000 tonų laivų. Per pirmąsias dvi karo savaites Didžioji Britanija sučiupo 67,000 tonų vokiečių prekių daugiau, negu buvo paskandinta britų laivuose. Dabar atrodą, kad Vokietijos povandeniniai laivai labiau links ta pulti neutraliųjų valstybių laivus. Esama rimto pagrindo manyti, kad britų karo laivai užkirs kelią bet kokiems priešo povandeninių laivų puolimams. Be to, Didžioji Britanija savo senesnius laivus nuolat pakeičia naujais. Naujų laivų statymas yra varomas vis greitėjančiu būdu. Baigdamas, Churchillis pareiškė: "Norint nugalėti, pakanka tik tęsti toliau pradėtąjį darbą".

Pakartotinai draudžiama daryti didesnes, kaip vienam mėnesiui kuro atsargas, Lietuvoj.

— Lenkų pabėgėlių susisiekimo priemonės bus perduotos atitinkamoms muitinėms.

— Lietuvos Aukštosios Technikos mokykloje mokosi 632 mokiniai.

WORCESTERIO LIETUVIŲ ORGANIZACINIS IR POLITINIS JŪDĖJIMAS

WORCESTER, Mass. — Pasibaigus vasarai visas organizacinis judėjimas perėjo į klubus ir sales. Užeina pati darbų piūtis. O jų yra.

Štai vietos kolonijos SLA 318 kuopa švenčia jau 15-kos metų gyvevimo ir darbuotės sukaktį. Kad tą tinkamai paminėjus yra rengiama jubiliejinė vakarienė spalių 29 d. Lietuvių Piliečių Klubo salėje. Vakarienės pradžia 7 val. vak. Rengimo komisija deda pastangas vakarienę surengti didelę ir sekmingą. Visi kviečiami dalyvauti. Jubiliejinėje vakarienėje dalyvaus daug svečių. Bus ir iš kitų kolonijų.

Mūsų kolonijoje darbai kiek pagerėjo. Gamyba didėja ypač geležies ir plieno pramonėje. Į darbus pašaukta dalis darbininkų, bet senesnieji. Daugiau progų darbo gauti yra darbą žinantiems žmonėms. Nemokantiems mažiau progų.

Spalių 20 d. keturi worcesteriečiai pavojingai sužeisti automobilio nelaimėje netoli West Bridgewater, Mass. Jie įvažiavo į medį ir to pasekoje kritiškai sužeisti. Važiavo W. Norkaitis, Stella Norkaitienė, jų sūnelis Robertas, 4 metų ir Ant Simanavičius. Visi sužeistieji tuojau tapo nugabenti į Brockton City ligoninę.

Daug kalbama, daug svajojama apie karą Europoje. Ypatingai lietuviai, jeigu susieina nors du, tai pirmas žodis: "ką žinai naujo apie karą?". Daugiausia kalbama apie mūsų tėvynės Lietuvos likimą, ypač šiais laikais, kada mūsų senoji sostinė Vilnius yra sugrąžinta Lietuvai. Dėlto lietuviai džiaugiasi, bet tuom pačiu kartu yra jaučiama kažkas neaiškaus, nesuprantama. Visgi, kaip nemanytum, tai lietuviai šiais laikais yra laimingesni už "proše pane" lenkus, kurie seniaus jautėsi esą tvirtais ir galingais, o dabar pasirodė bejėgiais.

Štai kas spalių 14 d., šeštadienį, atsitiko Millbury gatvėj, apie 11-tą valandą vakare. Eina trys lietuviai ir kalbasi apie Lietuvą ir Vilnių. Tuo pačiu kartu išeina iš "karčiamos" būrys lenkų. Išgirdę lietuviškai kalbant, nieko nelaukę smogė vienam lietuviui į galvą. Pagal dabartinį patvarkymą, dažnai valstybė valstybei karo nepaskelbia, tik iš nežinių užpuola. Tai taip atsitiko ir čionai be jokio perspėjimo lietuviams. Prasidėjo tautinis karas ant Millbury gatvės. Kas daryt jeigu užeini karą, tai ne juokai, reik kariaut. Kaip kariaut, jei lenkų daug, o lietuvių tik trys? Iš lietuvių nė vienas nebuvęs kareivis ir kariaut nemoka, bet kada prisiėjo reikalas kariaut, kada lietuvių užsidegė kraujas, tuomet drąsiai stojo į frontą. Greit išmoko kaip reikia kovot ir tie trys lietuviai kurie buvo netikėtai užpulti. Jie greit ant lenkų ėmė viršų ir nežinia kas būtų atsitikę, jeigu policija nebūtų atėjusi. Policija sustabdė mūšį ir be jokių tardymų, be pasirašymo jokios sutarties, su policijos pagelba mūšis buvo likviduotas.

Policija visus išskirstė ir liepė eiti namon, po sunkaus darbo ramiai pasilsėti. Taipgi užmiršta atlygint už karo nuostolius.

Čia nors nedidelis įvykis, bet jis turi svarbumą. Čia lenkai parodė savo barbariškumą. Lenkai gali suprasti, kad čia ne Vilnius ar kitas koksai Lietuvos miestas ar kaimas, kuriuos valdė lenkai per 19 metų. Jie ten kankino lietuvius, dėlto, kad jie turėjo teisę. Jie buvo tenai visagaliai ir be pasigailėjimo kankino žmones.

Bet čia yra Amerika, laisva, kultūringa šalis. Čia gyvendami turėtų gerbti viens kitą ir džiaugtis tąja laisve ir ta kultūra, kuriomis mes naudojamės. Matyt, kad lenkai to nepripažysta, nežiūrint kur jie gyventų. Jų barbarizmas eina kartu su jais. Nepažįstamam žmogui, tik užtai, kad jis lietuviškai kalba, lenkas smogė į galvą. Pamastykim mes kas būtų jei lenkai čia valdytų. Šie laikai yra sunkūs ir niekas nežino koks bus rytojus. Todėl viską reikia priimti šaltu protu, o ne kerštais ar piktumais.

Stepas

PRIIMTI SVARBŪS ĮSTATYMAI

KAUNAS (Elta). — Spalių 22 d. Seimas priėmė du svarbius įstatymus, liečiančius didelį Lietuvos gyventojų skaibius įstatymus, liečiančius dišauktų į kariuomenę vyrų šeimų nariams bus padidintos pašalpų normos. Būtent, ligi šiol vienas šeimos narys gaudavo 25 nuoš. pašauktojo pagrindinės algos, kurią šis gaudavo prieš stodamas į kariuomenę. Dabar bus mokama vienam šeimos nariui ne 25, bet 40 nuošimčių pašauktojo pagrindinės algos. Prie pašauktojo šeimos narių skaičiaus priskaitomi ir jo seneliai, jei tokius jis pirma išlaikydavo.

Antruoju įstatymu nurašomos (išbraukiamos) skolos, kuriomis Lietuvos žemė prieškariniais laikais buvo apsunkinta įvairiems Rusijos bankams ir kredito įstaigoms, kaip tai Bajorų Žemės Bankui, Valstiečių Žemės Bankui, Petrogrado Tūlos Bankui, Vilniaus Žemės Bankui, Žemaičių Žemės Kredito draugijoms, — kartu su Rusijos bankais iš viso apie 50,2 milijonų rublių.